

109291 - Кай ҳаҷ фарз шуд?

савол

Дар кадом соли ҳичрӣ ҳаҷ фарз карда шуд?

Чавоби муфассал

Ҳамду сано барои Аллоҳ.

Дидгоҳи саҳех он аст, ки ҳаҷ дар соли нӯҳум фарз шуда буд. Аллоҳ таъоло ҳаҷро пеш аз он фарз накардааст, зоро фарз будани он пеш аз он мухолифи ҳикмат аст, чунки қурайшиён паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ўбод)-ро дар он вақт аз умра намудан манъ мекарданд ва табиист, ки аз ҳаҷ низ манъ мекарданд. Макка пеш аз фатҳ сарзамини куфр буд. Пас аз фатҳ аз куфр озод шуд. Вочиб шудани ҳаҷ бар мардум (пас аз фатҳ) мувофиқи ҳикмат аст.

Далел бар фарз шудани ҳаҷ дар соли нӯҳум, ояти вучуби ҳаҷ аст, ки дар аввали сураи Оли Имрон зикр шудааст ва он сухани Аллоҳ таъоло аст, ки фармудааст:

{وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا}.

آل عمران / ۹۷

«Ва барои Аллоҳ, ҳаҷчи хона (Каъба) бар мардум воҷиб аст, барои қасоне, ки тавоноии рафтан ба сӯи онро дошта бошанд». (Сураи Оли Имрон: 97).

Аввали ин сура дар омул-вуфуд (соли намояндагон, соле ки намояндагони қабилаҳо назди паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ўбод) омада, мардум гурӯҳ-гурӯҳ исломро қабул карданд) нозил шудааст.

Агар гуфта шавад: Чаро паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ўбод) дар соли нӯҳум ҳаҷ накард, дар ҳоле, ки шумо мегӯед, ки ҳаҷ фавран воҷиб аст?

Чавоб: Паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) бо якчанд сабаб (дар он сол) ҳаҷ
накард:

Аввал: Дар он сол намояндагони қабилаҳои зиёд ба назди паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) омаданд. Аз ин хотир, соли нӯҳум ому-л-вуфуд номида шуд. Шакке нест, ки пешвоз гирифтани мусулмононе, ки назди расууллоҳ (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) омаданд, то динашонро биёмӯзанд, амри муҳим аст. Балки мегӯем, бар паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) воҷиб аст, ки (дини Аллоҳро) ба мардум бирасонад.

Дуввум: Эҳтимол буд, ки мушрикон дар соли нӯҳум ҳаҷ кунанд, – ин гуна ҳам шуд – пас паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) хост, ки ҳаҷро ба таъхир андозад, то танҳо бо мусулмонон ҳаҷ кунад, чунин ҳам рӯй дод. Паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) дар соли нӯҳум чунин эълон кард: **«Баъди ин сол, ҳеч мушrike ҳаҷ накунад ва ҳеч урёне ба хонаи Каъба тавоф нанамояд»**. Муттафақун алайҳ (Ривояти Бухорӣ ва Муслим).

Мардумон (мушрикон) дар аввал ба хонаи Каъба бараҳна тавоф мекарданд, магар касе, ки либосе аз Қурайш меёфт, дар ин ҳолат он либосро барои истифода мегирифту, бо он тавоф менамуд. Аммо касоне, ки аз Қурайш набошанд, барояшон мумкин набуд, ки бо либоси худ тавоф кунанд, балки бараҳна тавоф менамуданд". Поёни сухан.

"Ашшарҳу-л-мумтиъ" (7/14,15) .

Дар фатовои кумитаи доимӣ (10/11) омадааст:

"Донишмандон дар мавриди соле, ки ҳаҷ дар он сол фарз карда шудааст, ихтилоф кардаанд. Бархе гуфтаанд, ки дар соли панҷум, бархеи дигар гуфтаанд, дар соли шашум фарз шудааст. Гурӯҳе гуфтаанд, дар соли нӯҳум, гурӯҳи дигар гуфтаанд, ки дар соли даҳум фарз гардидааст. Наздиктарини он ба ҳақиқат (ва саҳеҳтарини он) ду дидгоҳи охирин аст, ки ҳаҷ дар соли нӯҳум ё даҳум фарз карда шудааст. Аллоҳ донотар аст.

Тавфиқ аз чониби Аллоҳ аст ва дуруду паёми Аллоҳ бар паёмбарамон Мұхаммад ва олу асҳоби ӯ бод". Поёни сухан.

Кумитай доимӣ оид ба таҳқиқоти илмӣ ва фатвадиҳӣ.

Шайх Абдулазиз ибни Абдуллоҳ ибни Боз ... Шайх Абдуллоҳ ибни Ғадаён ... Шайх Абдуллоҳ ибни Қаъуд.